

97501 - كوممونيستىك تۈزۈم ئاستىدا ياشاپ ناماز-روزىنىڭ ھۆكۈمىنى بىلمىگەن كىشى ئۆتۈپ كەتكەن ناماز-روزىنىڭ قازاسىنى قىلامدۇ؟.

سوئال

مەن بۇلغارىيەدە ياشايدىغان مۇسۇلمان قىز، بىز كوممونيستىك تۈزۈم ئاستىدا ياشايمىز، ئىسلامدىن ھېچ نەرسىنى بىلمەيمىز، نۇرغۇن ئىبادەتلەر ھۆكۈمەت تەرەپتىن چەكلەنگەن، مەنمۇ 20 ياشقا كىرگەنگە قەدەر ئىسلامدىن ھېچ نەرسىنى بىلمەيتتىم، ئۇنىڭدىن كېيىن ئاللاھنىڭ پەزىلى بىلەن شەرىئەتكە يېتەكلەندىم، مەن ئىلگىرى ئوقۇيالمىغان ناماز، تۇتالمىغان روزىلىرىمنىڭ قازاسىنى قىلمەنمۇ؟ بۇ ھەقتە تەپسىلىي جاۋاب بېرىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن.

تەپسىلىي جاۋاب

بارلىق گۈزەل ماختاشلار ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھقا خاستۇر.

بىرىنچى: ئاللاھ تائالانىڭ بىزنى قىرىق يىلدىن بىرى مۇسۇلمانلارنى تۈپ-يىلتىزىدىن يوقۇتۇشنى داۋاملاشتۇرۇپ كەلگەن، مەسچىتلەرنى ۋەيران قىلىپ بەزىسىنى موزىيخانلارغا ئايلاندۇرۇپ قويغان، دىنى مەكتەپلەرنى چىقىپ تاشلىغان، مۇسۇلمانچە ئىسىملارنى ئۆزگەرتىشكە، ئىسلامىي كىملىكىنى ئۆچۈرۈشكە ئۇرۇنۇپ كەلگەن، زالىم، پاجىر كوممونيستىك تۈزۈمدىن قۇتۇلدۇرغانلىقىغا چەكسىز تەشەككۈر ئېيتىمىز. بىز شۇنى بىلىشىمىز كېرەككى، كاپىرلار ئىسلام ۋە ئەھلىنى يامان كۆرگەن تەقدىردىمۇ، ئاللاھ ئۆز نۇرىنى ئۈستۈن قىلماي قالمايدۇ.

1989-يىلى بۇلغارىيەدە ياۋۇز زالىم كوممونيستىك تۈزۈم ئاغدۇرۇلدى، مۇسۇلمانلار بۇنىڭدىن چەكسىز خۇرسەن بولدى، ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ قەدىمى مەسچىتلىرىنى قايتىدىن تۈزەشتۈرۈپ رىمونت قىلدى. پەرزەنتلىرىگە قۇرئان ئۆگىتىش ۋە دىنى تەلىم-تەربىيە بېرىش پۇرسىتىگە ئىگە بولدى. كوچا-كويىلاردا ھىجاب بىلەن ئىسلامىي كىيىم كىيگەن ئاياللار كۆزگە كۆرۈنۈشكە باشلىدى.

ئاللاھ تائالادىن دۇنيادا ئېزىلىۋاتقان زۇلۇم چېكىۋاتقان مۇسۇلمانلارنى دىنىغا گۈزەل شەكىلدە قايتۇرۇپ، ئۇلارغا غەلبە-نۇسرەت ئاتا قىلىپ، ئۇلارنى ئىززەتلىك قىلىپ، دۈشمەنلىرىنى خار قىلىشنى سورايمىز.

ئىككىنچى: مۇسۇلمانلاردىن بىر ئەۋلاد كىشىلەر بۇلغارىيەدە كوممونيستىك تۈزۈم ئاستىدا ئىسلامدىن ھېچ نەرسىنى بىلمەستىن ئۆسۈپ يېتىلدى، گەرچە ئۇلار مۇسۇلمان بولسىمۇ، كوممونيستىك تۈزۈم ئۇلارنىڭ ئىسلام تەلىماتلىرىنى ئۆگىنىشىنى توستى، ھەتتا ئۇلار بۇلغارىيەگە قۇرئان-كەرىم ۋە ئىسلامىي كىتابلارنىڭ كېرىشىنىمۇ چەكلىدى.

ئۇلار ئىسلام ھۆكۈملىرىدىن، ئىبادەتنىڭ پەرز-ۋاجىبلىرىدىن ھېچ نەرسىنى بىلمەستىن ياشىدى. ئۇلار بىلمەي ئۆتۈپ كەتكەن ئىبادەتلەرنىڭ قازاسىنى قىلمايدۇ، مۇسۇلمان شەرىئەت بىلىملىرىنى بىلىش ئىمكانىيىتىگە ئېرىشەلمىسە، دىنى ھۆكۈملەر ئۇلارغا يەتمىسە ئۇلارغا ھېچ نەرسە ۋاجىپ بولمايدۇ. چۈنكى ئاللاھ تائالا مۇنداق دېگەن: **«ئاللاھ ھېچكىمنى تاقتى يەتمەيدىغان ئىشقا تەكلىپ قىلمايدۇ».**

شەيخۇل ئىسلام ئىبنى تەيمىيە رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: "كاپىرلار دىيارلىرىدا ياشاۋاتقان مۇسۇلمانلار ھىجرەت قىلىپ چىقىپ كېتىشتىن ئاجىز كەلگەن ئەھۋالدا، مۇسۇلمانلارغا قىلىش قېيىن بولغان شەرىئەت پىرىنسىپلىرى ئۇلارغا ۋاجىپ بولمايدۇ. بۇ مەسىلىدە مۇسۇلمان ئالىملىرى ئارىسىدا ھېچ قانداق ئىختىلاپ يوق. بەلكى ئىبادەت ئۇلارغا ئۆز تاقتى بويىچە ۋاجىپ بولىدۇ. نامازنىڭ پەرز ئىكەنلىكىنى بىلمەستىن بىر دەۋر ياشىغان بولسا، نامازنىڭ ئاللاھ تەرىپىدىن پەرز قىلىنغانلىقىنى بىلگەندىن كېيىن، ئۆتۈپ كەتكەن نامازلارنىڭ قازاسىنى قىلمايدۇ. بۇ ئىمام ئەبۇ ھەنىپىيە رەھىمەھۇللاھنىڭ، زاھىرى مەزھەپ ئالىملىرىنىڭ ۋە ئىمام ئەھمەدنىڭ كۈچلۈك قاراشلىرىنىڭ بىرىدۇر. رامزان روزىسى، زاكات ۋە باشقا ئىبادەتلەرمۇ يۇقىرىقى ھۆكۈمگە قىياس قىلىنىدۇ. ئەگەر ھاراقنىڭ ھارام ئىكەنلىكىنى بىلمەستىن ئىچكەن بولسا بارلىق مۇسۇلمان ئالىملىرى بۇنىڭغا ھەدىيەنى جازا ئىجرا قىلىنمايدۇ دېگەنگە بىرلىككە كەلگەن. ئەمما نامازنىڭ قازاسىنى قىلىش ياكى قىلماسلىق مەسىلىسىدە ئازراق ئىختىلاپ بار.

بۇ مەسىلىلەرنىڭ ھەممىسى: شەرىئەت ھۆكۈملىرى، ھۆكۈمنىڭ نېمىلىكىنى بىلمىگەن كىشىلەرگىمۇ يۈرگۈزۈلەمدۇ ياكى بىلگەندىن كېيىن يۈرگۈزۈلەمدۇ؟ دېگەن ئاساستىن كېلىپ چىققان پەرقلىق چۈشەنچىلەردىن ئىبارەتتۇر.

توغرىسى: ھۆكۈمنى ئىسپاتلاش، ھۆكۈمنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلگەندىن كېيىن بولىدۇ. پەرز ئىكەنلىكىنى بىلمەستىن ئۆتۈپ كەتكەن ئىبادەتلەرنىڭ قازاسى قىلىنمايدۇ. سەھىھ ھەدىستە بايان قىلىنىشىچە: **«ساھابىلەردىن بەزىسى ئاق يېپنى قارا يېپتىن ئايرىغۇدەك يورۇق چۈشكىچە سەھەرلىك يېسە بولىدۇ دەپ چۈشۈنۈپ، رامزاندا تاڭ يورۇغاندىن كېيىنمۇ يېمەك يېگەندە، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئۇ كىشىنى روزىنىڭ قازاسىنى قىلىشقا بۇيرۇمىغان».** ئەبى زەر، ئۆمەر ۋە ئەممار رەزىيەللاھۇ ئەنھۇلارغا ئوخشاش جۇنۇپ بولغاندا تەيەممۇم قىلىپ ناماز ئوقۇشنىڭ دۇرۇسلىقىنى بىلمەستىن ناماز ئوقۇمىغان ساھابىلارغىمۇ ئۆتۈپ كەتكەن نامازنىڭ قازاسىنى قىلىشقا بۇيرۇمىغان.

مەككىدە ۋە باياۋانلاردا قىلىنغان ئۆزگەرگەنلىكىنى بىلمەستىن، رەسۇلۇللاھتىن خەۋەر يەتكۈزۈلگۈچە بەيتۇل مۇقەددەسكە قاراپ ناماز ئوقۇغانلارغىمۇ نامازنى كەبىگە قاراپ قايتىدىن ئوقۇشقا بۇيرۇمىغان. بۇنداق مىساللار كۆپ بولۇپ، بۇ ئىلگىرىكى ئالىملارنىڭ تۇتۇپ ماڭغان ساغلام پىرىنسىپىغا ئۇيغۇن كېلىدۇ. ئاللاھ ھېچكىمنى تاقتى يەتمەيدىغان ئىشقا تەكلىپ قىلمايدۇ، ھەرقانداق بىر ئىبادەت، قىلغۇچىنىڭ قادىر بولۇش شەرتى بىلەن پەرز قىلىنىدۇ. جازامۇ بۇيرىغان ئىشنى قىلمىغانلىق ۋە چەكلەنگەن ئىشنى قىلغانلىقىغا ئىسپات تۇرغۇزۇلغاندىن

كېيىن ئىجرا قىلىندۇ. تۈگىدى "پەتىۋالار توپلىمى" 19-توم 225-بەتكە قارالسۇن. يۇقىرىقى ھۆكۈمگە ئاساسەن پەرزلىكىنى بىلمەستىن ئۆتۈپ كەتكەن ئىبادەتلەرنىڭ قازاسى قىلىنمايدۇ.

بىزنىڭ سىلەرگە نەسىھىتىمىز: سىلەر شەرىئەت ئەھكاملىرىنى ئۆگىنىشكە، دىننى چۈشىنىشكە يۈزلىنىڭلار، ئىسلامنى ئۆگىنىش ۋە ئەمەل قىلىشقا، ئەۋلادلارنى تەربىيەلەشكە، ئۇلارنى ئومۇمەن دۇنيا مۇسۇلمانلىرى، خۇسۇسەن سىلەر دۇچ كەلگەندەك قارشىلىققا تاقابىل تۇرغىدەك ئىقتىدارغا ئىگە قىلىشقا تىرىشىڭلار. ئاللاھ تائالادىن ئىسلامغا ۋە مۇسۇلمانلارغا ئىززەت ئاتا قىلىشىنى سورايمىز.